

Diskrimineras homosexuella? Några erfarenheter från svensk ekonomisk forskning

Diskriminering av homosexuella är förbjudet i Sverige. Trots detta är den ekonomiska forskning som finns på området begränsad. I artikeln presenteras resultat från forskningsprojekt rörande homosexuellas situation på arbets- och bostadsmarknaden i Sverige. Resultaten är i linje med resultat från internationell forskning. Homosexuella män har lägre arbetsinkomster än heterosexuella män. Diskriminering och skillnader i fördelningen av marknadsarbete och hushållarbete mellan homo- och heterosexuella hushåll framförs som förklaringar till detta. Vidare diskrimineras homosexuella män på bostadsmarknaden. Beträffande kvinnor finner vi inga statistiskt signifikanta skillnader mellan homo- och heterosexuella. Avslutningsvis presenteras några tänkbara förklaringar till varför homosexuella män diskrimineras medan detta inte är fallet för homosexuella kvinnor.

Diskriminering mot homosexuella är enligt lag förbjudet i Sverige sedan 1987. Trots detta, och trots att förekomsten av diskriminering ofta diskuteras i media, saknas ekonomisk forskning om homosexuellas situation i Sverige. Kunskaperna kring huruvida personer diskrimineras på grund av sin sexuella läggning på exempelvis arbets- och bostadsmarknaden i Sverige är således bristfälliga.

Även internationellt saknas i hög grad ekonomisk forskning rörande homosexuella. I litteraturen har olika förklaringar framförts till detta faktum. Klawitter (1998) menar att den huvudsakliga orsaken till den knapphändiga forskningen rörande homosexuella är bristen på data. Badgett (2006) och Black m fl (2007) påpekar att även om data är tillgängliga återstår problemet för forskaren att identifiera vem som är homosexuell. I olika studier har skilda metoder tillämpats för att fastslå individers sexuella läggning. Somliga studier har utgått från registerdata och definierat individer som är bosatta med individer av samma kön som dem själva som homosexuella medan andra studier har använt sig av intervjuer och definierat sexualitet efter könet på de personer som den intervjuade uppger att den haft sex med. Oberoende av vilken metod som använts för att definiera individers sexualitet så återstår problemet att även om forskaren har kännedom om en individs sexuella läggning så är det inte säkert att denna är känd för omgivningen. Till skillnad från t ex kön och etnicitet torde möjligheterna för en individ att, om han eller hon så önskar, dölja sin sexuella läggning för omgivningen vara relativt goda.

Trots det faktum att ekonomisk forskning rörande homosexualitet inte

ALI AHMED OCH MATS HAMMARSTEDT

Ali Ahmed är filosofie doktor i nationalekonomi och verksam vid Göteborgs universitet och Växjö universitet. Han har använt sig av experimentella metoder och studerat diskriminering mot olika grupper på arbets- och bostadsmarknaden. ali.ahmed@economics.gu.se

Mats Hammarstedt är professor i nationalekonomi vid Växjö universitet. Han har forskat kring invandrare på svensk arbetsmarknad och bestämningsfaktorer bakom egenföretagande. Under senare år har han även studerat diskriminering mot olika grupper på arbets- och bostadsmarknaden. mats.hammarstedt@vxu.se

är problemfri finns i dag ett antal studier rörande framför allt homosexuellas inkomst- och sysselsättningssituation i olika länder (se t ex Badgett 1995; Klawitter och Flatt 1998; Arabsheibani m fl 2004, 2005; Plug och Berkhout 2004, 2008; Carpenter 2005; Frank 2006). Gemensamt för dessa studier är att de i allt väsentligt kommer fram till liknande resultat; homosexuella män har lägre inkomster än heterosexuella män medan homosexuella kvinnor har likvärdiga, och ibland även högre, inkomster än heterosexuella kvinnor.

Mot bakgrund av ovanstående ska vi i denna artikel redogöra för resultaten från några nyligen genomförda forskningsprojekt vilka syftar till att öka kunskaperna om de homosexuellas situation i Sverige.¹ Det första projektet syftar till att studera inkomster och sysselsättning bland homosexuella män och kvinnor. I projektet använder vi oss av registerdata från Statistiska Centralbyråns databas LOUISE. Jämfört med de internationella studier vilka vi refererar till ovan har vi ett säkrare sätt att identifiera individernas sexuella läggning då vi har uppgifter om t ex inkomst, sysselsättningsstatus, ålder och utbildning för samtliga homosexuella män och kvinnor vilka levde i Registrerat Partnerskap år 2003. Vi har vidare motsvarande uppgifter om en kontrollgrupp av gifta heterosexuella män och kvinnor. Med hjälp av olika regressionsmetoder jämförs de homosexuella personernas inkomster och sysselsättning med de heterosexuella personernas inkomster och sysselsättning.

Det andra projektet använder sig av experimentella metoder och syftar till att studera huruvida homosexuella män och kvinnor diskrimineras då de söker efter lediga lägenheter i Sverige. Projektet genomfördes genom att vi lät fiktiva par, ett bestående av två män, ett bestående av två kvinnor samt ett bestående av en man och en kvinna söka efter lägenheter som utannonserades som lediga på Blocket.se under våren och hösten 2007. De aktuella paren svarande på hyresvärdarnas annonser på ett sätt som indikerade att de levde i en parrelation och inte enbart sökte lägenhet ihop av exempelvis ekonomiska skäl.

Resultaten från de forskningsprojekt vi presenterar är i linje med vad som framkommit i tidigare internationell forskning. Vi finner att homosexuella män har lägre inkomster än heterosexuella män medan inkomstskillnaderna mellan homo- och heterosexuella kvinnor är mycket små. Vidare finner vi att homosexuella män diskrimineras av hyresvärdar då de söker efter lägenhet. Detta är dock inte fallet för homosexuella kvinnor.

Artikeln är disponerad på följande sätt: Först presenteras resultaten från projektet som studerar inkomstskillnader. Därefter presenteras resultaten från projektet som fokuserar på bostadsmarknaden. Slutligen följer en kort diskussion om resultaten.

¹ Resultaten finns publicerade i Ahmed och Hammarstedt (2008a, 2008b) samt Ahmed m fl (2008).

1. Inkomstskillnader mellan homo- och heterosexuella

Detta avsnitt presenterar resultat från Ahmed och Hammarstedt (2008a). Fokus är riktat mot skillnader i årsarbetsinkomster mellan gifta heterosexuella personer och homosexuella personer som lever i registrerat partnerskap i Sverige. I arbetsinkomsten inkluderar vi inkomst från anställning samt inkomst från aktiv näringsverksamhet. Till skillnad från tidigare internationella studier baserar sig denna studie på registerdata innehållande en stor mängd observationer där individers sexuella läggning kunnat identifieras.

Deskriptiv statistik

Vi använde data från registret LOUISE vid Statistiska Centralbyrån. Data omfattade samtliga homosexuella individer mellan 20 och 64 år vilka levde i partnerskap i Sverige år 2003 och en slumpmässigt utvald kontrollgrupp bestående av gifta heterosexuella individer inom samma åldersintervall. De båda grupperna bestod av 2 684 individer vardera.

Tabell 1 presenterar de genomsnittliga årsinkomsterna för individerna i vår studie. Ungefär 90 procent av de heterosexuella männen hade en arbetsinkomst under år 2003. Motsvarande andel bland de homosexuella männen var strax över 84 procent. Andelen kvinnor som hade en arbetsinkomst under år 2003 var ca 84 procent bland heterosexuella och 87 procent bland homosexuella.

Den genomsnittliga årsarbetsinkomsten bland heterosexuella män uppgick till 303 000 kr medan motsvarande belopp bland homosexuella män uppgick till 273 000 kr. Heterosexuella män tjänade alltså ca 11 procent mer än homosexuella män år 2003. I motsats till männen tjänade heterosexuella kvinnor 10 procent mindre än homosexuella kvinnor. Årsarbetsinkomsten för heterosexuella kvinnor uppgick till 193 000 kr medan årsarbetsinkomsten för homosexuella kvinnor uppgick till 212 000 kr.

Följaktligen visar vår deskriptiva statistik att homosexuella män har lägre årsarbetsinkomster och att det bland homosexuella män finns en lägre andel individer som har arbetsinkomster än bland heterosexuella män. För kvinnor gäller det omvända. Homosexuella kvinnor har högre arbetsinkomster än heterosexuella kvinnor. Vidare är andelen individer med arbetsinkomst större bland homosexuella än bland heterosexuella kvinnor.

	Män			Kvinnor		
	Heterosexuella	Homosexuella	Hetero/Homo	Heterosexuella	Homosexuella	Hetero/Homo
Andel med årsinkomst > 0	89,5 %	83,8 %	1,068	83,5 %	87,0 %	0,960
Genomsnittlig årsinkomst ¹⁾	303 200	273 100	1,110	193 200	212 500	0,909
Antal individer	1 337	1 586		1 348	1 099	

Anm: ¹⁾ Beräknat för individer med årsarbetsinkomster > 0.

Källa: Ahmed och Hammarstedt (2008a).

Tabell 1
Deskriptiv statistik över arbetsinkomster bland heterosexuella och homosexuella personer år 2003

Fördjupad analys

För att kunna isolera effekten av sexuell läggning på årsinkomster skattade vi traditionella löneekvationer. Dessa ekvationer skattades dels med OLS men också med kvantilregressioner i syfte att studera huruvida inkomstskillnaden mellan homo- och heterosexuella varierar över inkomstfördelningen. Vi genomförde separata skattningar för män och kvinnor. Som oberoende variabler inkluderade vi dels humankapitalsvariabler såsom ålder och utbildning. Vidare inkluderade vi variabler som kontrollerade för huruvida individerna hade barn eller inte, på vilken ort de var bosatta samt i vilket yrke de var verksamma. Slutligen inkluderade vi en dummyvariabel som indikerade om en person var homo- eller heterosexuell. Resultaten av skattningarna presenteras i tabell 2.²

Den första kolumnen visar resultaten från OLS-regressionerna. Övriga tre kolumner visar resultaten från kvantilregressionerna. Resultaten i tabellen understryker vad som konstaterats i tabell 1, att homosexuella män har lägre arbetsinkomster jämfört med heterosexuella män. Våra skattningar visar att homosexuella män har ca 26 procent lägre årsarbetsinkomster än heterosexuella män. Några statistiskt signifikanta skillnader i årsarbetsinkomster mellan homo- och heterosexuella kvinnor framkommer däremot inte.

Vidare visar resultaten i tabell 2 att inkomstskillnaden mellan homo- och heterosexuella män är väsentligt större i botten av inkomstfördelningen än runt medianen och i toppen av inkomstfördelningen. Resultaten visar att från 50:e percentilen och uppåt har homosexuella män ca 11 procent lägre arbetsinkomster än heterosexuella män.³

Enligt vår uppfattning finns det två huvudsakliga förklaringar till de observerade resultaten. För det första är det tänkbart att homosexuella män diskrimineras vilket leder till att de har lägre arbetsinkomster än heterosexuella män. Vidare är det tänkbart att fördelningen mellan marknadsarbete och hushållsarbete ser annorlunda ut i ett hushåll bestående av två män än i ett hushåll bestående av en man och en kvinna. Det faktum att resultaten visar på stora inkomstskillnader mellan homo- och heterosexuella män i botten av inkomstfördelningen pekar mot att homosexuella män med låga inkomster jobbar färre timmar än heterosexuella män. Detta ger således stöd åt tanken att inkomstskillnaderna mellan homo- och heterosexuella män förklaras av fördelningen av arbetad tid inom hushållet. Det faktum att en inte oväsentlig inkomstskillnad mellan homo- och heterosexuella kvarstår även i toppen av inkomstfördelningen indikerar dock att även diskriminering av homosexuella män förekommer.

² Koefficienter från olika skattningar har transformerats till procenttal för att enklare kunna tolkas. För en fullständig specifikation av våra modeller, se Ahmed och Hammarstedt (2008a).

³ Vi genomförde även separata skattningar för storstadsområden (Stockholm, Västra Götaland och Skåne) och övriga områden. Resultaten liknar de vi redan diskuterat ovan. Homosexuella män tjänar mindre än heterosexuella män medan inga signifikanta skillnader föreligger bland kvinnor. Vi avstår från att presentera dessa resultat här. Intresserade läsare hänvisas till Ahmed och Hammarstedt (2008a).

	OLS	10:e percentilen	50:e percentilen	90:e percentilen
Homosexuell man	-26,4 % (0,000)	-41,7 % (0,024)	-11,5 % (0,000)	-10,2 % (0,022)
Homosexuell kvinna	-4,7 % (0,424)	-16,1 % (0,481)	2,0 % (0,464)	2,5 % (0,513)

Anm: P-värden är angivna inom parentes.

Källa: Ahmed och Hammarstedt (2008a).

Tabell 2

Procentuell skillnad i arbetsinkomster mellan homosexuella och heterosexuella. Resultat från skattningar utförda med OLS och kvantilregressioner

Sammanfattning

I linje med tidigare studier i andra länder visar resultaten att homosexuella män har lägre arbetsinkomster än heterosexuella män. Undantaget individer med de lägsta inkomsterna visar resultaten att inkomstskillnaden mellan heterosexuella och homosexuella män uppgår till mellan 10 och 15 procent. När det gäller kvinnor så finner vi inga signifikanta skillnader mellan heterosexuella och homosexuella. Innan vi går vidare med att presentera studier från bostadsmarknaden är det viktigt att understryka att vi använde en unik och relativt stor datamängd där vi kunde identifiera samtliga homosexuella som levde i partnerskap i Sverige. Resultaten från projektet bör tolkas med viss försiktighet då data inte innehåller ensamstående homosexuella och homosexuella som lever sammanboende men inte i registrerat partnerskap.

2. Skillnaden i sannolikheten att erhålla respons från hyresvärdar

Detta avsnitt baserar sig på studierna Ahmed och Hammarstedt (2008b) och Ahmed m fl (2008). Dessa projekt syftade till att kartlägga om det förekommer diskriminering av homosexuella på bostadsmarknaden. Vi använde oss av fältexperiment där fiktiva ansökningar till lediga lägenheter skickades ut. I ansökningarna indikerade vi om de sökande var homo- eller heterosexuella. Vi jämförde sedan om det förelåg några skillnader i antalet svar mottagna från hyresvärdarna. Vi börjar först med att redogöra för studiernas utförande, därefter presenteras resultaten.

Studiens utförande

För att studera huruvida diskriminering på bostadsmarknaden förekommer använde vi oss av en av Sveriges största internetsidor för köp och försäljning av varor och tjänster, Blocket.se. På Blocket.se kan besökare på hemsidan köpa, sälja, hyra och hyra ut nästan vad som helst. Bostadsmarknaden är en aktiv marknad och både privata företag och privatpersoner annonserar ut lediga hyresrätter på denna hemsida. Om bostadssökande är intresserade av en viss utannonserad lägenhet på Blocket.se kan de utan kostnad svara på annonsen genom att fylla i ett webbformulär. Den enda

information som sökande behöver fylla i är namn, e-postadress och ett kort meddelande.

Vi signalerade sexuell läggning genom att låta fiktiva *par*, ett homosexuellt och ett heterosexuellt, söka lägenheter. Både det homo- och det heterosexuella paret beskrev tydligt sig själva som ett par och inte som två kompisar. Vi genomförde experimentet i två faser. I mars och april 2007 lät vi ett homosexuellt manligt par och ett heterosexuellt par söka lägenheter och i augusti och september 2007 lät vi ett homosexuellt kvinnligt par och ett heterosexuellt par söka lägenheter. I första fasen studerade vi således om det föreligger diskriminering av homosexuella män och i den andra fasen studerade vi om det föreligger diskriminering av homosexuella kvinnor. Man kan fråga sig varför vi inte lät tre fiktiva par, ett heterosexuellt, ett manligt homosexuellt och ett kvinnligt homosexuellt, söka samtidigt. Svaret på den frågan är att vi ville minimera risken att bli upptäckta av hyresvärdarna. Att låta två homosexuella par samt ett heterosexuellt par med liknande ansökningar söka lägenhet hade riskerat att fördärva experimentet.

Det första steget i vår experimentella design var att skapa identiteter för våra fiktiva par. Vi behövde framför allt namn för våra sökande och en e-postadress för varje par. I den första fasen använde vi namnen Fredrik och Malin för det heterosexuella paret och Johan och Per för det homosexuella paret. I den andra fasen använde vi namnen Anna och Per för det heterosexuella paret och Maria och Pernilla för det homosexuella paret. Från Statistiska Centralbyråns namnstatistik fick vi fram att dessa namn är bland de vanligaste manliga och kvinnliga namnen i Sverige. Namnen signalerar dessutom tydligt att den sökande är svensk och om den sökande är man eller kvinna.

Nästa steg i vår experimentella design var att generera mallar för ansökan. För att låta både det heterosexuella och det homosexuella paret svara på samma annonser och för att minimera likheter skapade vi fyra olika formuleringar av en ansökan med liknande innehåll. Det enda som skiljde sig mellan paren var om de var heterosexuella eller homosexuella. Självfallet alternerades de olika ansökningsbrev mellan paren för att kontrollera för möjlig variation mellan breven.⁴

Våra fiktiva par sökte lägenheter utan någon restriktion på ort, storlek eller hyreskostnad. Varje sökande par var först med att svara på bostadsannonserna i hälften av fallen. För att kontrollera för att olika versioner av ansökan kan påverka experimentet alternerade vi dem mellan våra sökande, dvs varje sökande använde en version av ansökan i en fjärdedel av fallen. I samband med att vi sökte annonser protokollförde vi även den information om hyresvärdarna som var tillgänglig i annonserna (privatperson, företag, hyresvärdens kön, hyra, storlek etc).

Slutligen bevakade vi våra sökandes e-postkonton för att observera huruvida våra sökande fick några svar. Om våra sökande fick ett svar så noterade vi om hyresvärdarna avfärdade ansökan eller om de välkomnade

⁴ För en mer detaljerad beskrivning av den experimentella designen och exempel på ansökningsbrev, se Ahmed och Hammarstedt (2008b) och Ahmed m fl (2008).

ansökan och önskade ytterligare information. Slutligen noterade vi även om hyresvärdarna bjöd in våra sökande direkt till en visning av lägenheten. Vid inbjudan till visning tackade vi omedelbart nej för att minimera hyresvärdarnas besvär.

Resultat för homosexuella män

Vi börjar med att försöka svara på frågan om det föreligger någon diskriminering av homosexuella män på bostadsmarknaden. Tabell 3 presenterar den genomsnittliga svarsfrekvensen (oavsett om svaret var positivt eller negativt), andelen ansökningar som resulterade i en inbjudan till att inkomma med ytterligare information och andelen ansökningar som resulterade i en visning av lägenhet. Varje par sökte 408 lägenheter. 56 procent av ansökningarna från det heterosexuella paret resulterade i ett svar från hyresvärdan medan motsvarande andel för det homosexuella manliga paret var 44 procent. Detta representerar en statistiskt signifikant skillnad i svarsfrekvens som uppgår till 12 procentenheter, eller 25 procent, som kan hänföras till skillnaden i sexuell läggning mellan paren.

Den andra raden i tabell 3 visar andelen av ansökningarna som resulterade i en inbjudan till vidare kontakt från hyresvärdarna. För det heterosexuella paret finner vi att nästan 53 procent av deras ansökningar leder till en inbjudan till att inkomma med mer information. Motsvarande procenttal för det homosexuella manliga paret är 41 procent. Detta innebär att det heterosexuella paret hade 27 procent högre sannolikhet att få ett erbjudande om vidare kontakt än det homosexuella manliga paret. Denna skillnad är statistiskt signifikant.

Slutligen visar den sista raden i tabell 3 andelen av ansökningarna som ledde till en direkt inbjudan till en visning av en lägenhet. I 29 procent av fallen fick det heterosexuella paret en direkt inbjudan till en visning. För det homosexuella manliga paret fann vi att 21 procent ledde till en direkt inbjudan till en visning. Skillnaden som uppgår till 8 procentenheter, eller 39 procent, är statistiskt signifikant. Med andra ord kan man uttrycka det som att det heterosexuella paret kan förvänta sig att få tre inbjudningar till en visning vid 10 ansökningar medan det homosexuella manliga paret endast kan förvänta sig två inbjudningar vid 10 ansökningar.

	Hetero	Homo	Hetero/Homo	<i>p</i> -värden
Svarsfrekvens	55,6 % (227/408)	44,4 % (181/408)	1,25	<i>p</i> < 0,001
Vidare kontakt	52,5 % (214/408)	41,2 % (168/408)	1,27	<i>p</i> < 0,001
Visning	29,4 % (120/408)	21,1 % (86/408)	1,39	<i>p</i> < 0,001

Tabell 3

Svarsfrekvens i procent, andel ansökningar som resulterade i vidare kontakt och andel ansökningar som resulterade i en inbjudan till visning av lägenhet för heterosexuella par och homosexuella manliga par

Anm: Antalet observationer är angivna i parentes. De rapporterade *p*-värdena är tvåsidiga och genererade med hjälp av McNemar-testet.

Källa: Ahmed och Hammarstedt (2008b).

Resultat för homosexuella kvinnor

Resultaten för den andra fasen av experimentet, dvs där vi studerade om det föreligger diskriminering av homosexuella kvinnor på bostadsmarknaden, är presenterade i tabell 4. Tabell 4 är konstruerad på samma sätt som tabell 3. Varje par sökte 423 lägenheter. En omedelbar observation är att det nästan inte föreligger några skillnader, vare sig i svarsfrekvensen, i inbjudan till vidare kontakt, eller i inbjudan till en direkt visning, mellan det homosexuella kvinnliga paret och det heterosexuella paret. Om vi t ex tittar på andelen som blev inbjuden till visning så blev det heterosexuella paret inbjudet till en visning i 27 procent av fallen medan det homosexuella kvinnliga paret blev inbjudet till en visning i 25 procent av fallen. Skillnaden är dock mycket liten och inte statistiskt signifikant.

Sammanfattning

I likhet med resultaten på arbetsmarknaden fann vi att homosexuella män är missgynnade på bostadsmarknaden. Detta gäller dock inte homosexuella kvinnor. Vi vill avsluta denna del med att kommentera frågan om hur representativa våra data är. Internet är endast en av flera sökvägar för att hitta bostäder. Andra sökvägar inkluderar tidningar, kommunala bostadsbolag och sociala nätverk. Vidare sökte vi endast lägenheter hos privata hyresvärdar. Ungefär hälften av lägenheterna i Sverige ägs av kommunala bolag och annonseras inte ut på samma sätt som privatägda lägenheter. Ytterligare studier, vilka inkluderar andra sökvägar och även den kommunala bostadsmarknaden, behövs innan mer generella slutsatser om diskriminering av homosexuella på bostadsmarknaden kan dras.

3. Slutdiskussion

Diskriminering mot homosexuella är enligt lag förbjudet i Sverige. Trots detta är den ekonomiska forskning som finns kring homosexuellas situation i Sverige knapp. Syftet med denna artikel har därför varit att presentera resultaten från två forskningsprojekt vilka syftat till att belysa homosexuellas situation på arbets- och bostadsmarknaden i Sverige.

Tabell 4

Svarsfrekvens i procent, andel ansökningar som resulterade i vidare kontakt och andel ansökningar som resulterade i en inbjudan till visning för heterosexuella par och homosexuella kvinnliga par

	Hetero	Homo	Hetero/Homo	<i>p</i> -värden
Svarsfrekvens	48,9 % (207/423)	48,9 % (207/423)	1,00	<i>p</i> = 1,000
Vidare kontakt	44,9 % (190/423)	44,4 % (188/423)	1,01	<i>p</i> = 0,883
Visning	26,5 % (112/423)	25,1 % (106/423)	1,06	<i>p</i> = 0,362

Anm: Antalet observationer är angivna inom parentes. De rapporterade *p*-värdena är tvåsidiga och genererade med hjälp av McNemar-testet.

Källa: Ahmed m fl (2008).

De resultat som presenteras är i linje med resultat från internationell ekonomisk forskning rörande homosexuella. Vi har funnit att homosexuella män har lägre arbetsinkomster än heterosexuella män. Vi menar att förklaringen till detta dels kan stå att finna i att fördelningen mellan marknadsarbete och hushållsarbete ser annorlunda ut i ett hushåll bestående av homosexuella män än i ett hushåll bestående av en heterosexuell man och en heterosexuell kvinna, men vi menar även att resultaten pekar mot att homosexuella män diskrimineras på arbetsmarknaden och att detta bl a resulterar i att de har lägre arbetsinkomster än heterosexuella män. Beträffande kvinnor finner vi inga statistiskt signifikanta inkomstskillnader mellan homo- och heterosexuella.

Vi finner vidare att homosexuella män diskrimineras då de söker efter bostad. Dock finner vi inte heller när det gäller bostadsmarknaden några skillnader mellan homo- och heterosexuella kvinnor.

Sammanfattningsvis kan konstateras att våra resultat indikerar diskriminering av homosexuella män men inte av homosexuella kvinnor. En fråga som uppstår är varför resultaten inte pekar i samma riktning för män och kvinnor. En förklaring till detta kan vara att attityderna mot homosexuella män och kvinnor är olika. Forskningen inom socialpsykologi har visat att attityderna mot homosexuella män har en mycket mer fientlig karaktär än attityderna mot homosexuella kvinnor. Till exempel visar en studie av Herek (2002) att respondenter i en enkätstudie å ena sidan ansåg att homosexuella män var generellt mentalt sjuka och att de ger sig på barn, medan respondenterna å andra sidan stödde adoptionsrättigheter för homosexuella kvinnor. Andra studier, t ex Berill (1992), har visat att homosexuella män utsätts för fysiskt våld i större utsträckning än homosexuella kvinnor.

Vi vill avslutningsvis understryka att de resultat som presenteras kommer från de första ekonomiska forskningsprojekt som bedrivits rörande homosexuella i Sverige. Ytterligare ekonomisk forskning rörande homosexuella är därför önskvärd. Sådan forskning bör använda sig av såväl experimentella som mer traditionella kvantitativa metoder. Exempelvis finns ännu inga experimentella studier som fokuserar på huruvida homosexuella diskrimineras på den svenska arbetsmarknaden.

Ahmed, A och M Hammarstedt (2008a), "Sexual Orientation and Earnings: A Register Data Based Approach to Identify Homosexuals", EALE Conference Paper, EALE Conference 18-20 september, 2008.

Ahmed, A och M Hammarstedt (2008b), "Detecting Discrimination against Homosexuals: Evidence from a Field Experiment on the Internet", under publicering i *Economica*.

Ahmed, A, L Andersson och M Hammarstedt (2008), "Are Lesbians Discriminated on the Rental Housing Market?", *Journal of Housing Economics*, vol 17, s 234-238.

Arabsheibani, G, A Marin och J Wadsworth (2004), "In the Pink. Homosexual-heterosexual Wage Differentials in the UK", *International Journal of Manpower*, vol 25, s 343-354.

Arabsheibani, G, A Marin och J Wadsworth (2005), "Gay Pay in the UK", *Economica*, vol 72, s 333-347.

Badgett, M (1995), "The Wage Effects of Sexual Orientation Discrimination", *Industrial and Labor Relations Review*, vol 48, s 726-739.

Badgett, M (2006), "Discrimination Based on Sexual Orientation: A Review of the Literature in Economics and Beyond", i Rogers III, W (red), *Handbook on the Economics of Dis-*

REFERENSER

crimination, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK.

Berill, K (1992), "Anti-gay Violence and Victimization in the United States: An Overview", i Herek, G och K Berill (red), *Hate Crimes: Confronting Violence against Lesbians and Gay Men*, Sage, Newbury Park, CA.

Black, D, S Sanders och L Taylor (2007), "The Economics of Lesbian and Gay Families", *Journal of Economic Perspectives*, vol 21, s 53-70.

Carpenter, S (2005), "Self-reported Sexual Orientation and Earnings: Evidence from California", *Industrial and Labor Relations Review*, vol 58, s 258-273.

Frank, J (2006), "Gay Glass Ceilings", *Economica*, vol 73, s 485-508.

Herek, G (2002), "Gender Gaps and Public Opinion about Lesbians and Gay Men", *Public Opinion Quarterly*, vol 66, s 40-66.

Klawitter, M (1998), "Why Aren't More Economists Doing Research on Sexual Orientation?", *Feminist Economics*, vol 4, s 55-59.

Klawitter, M och V Flatt (1998), "The Effects of State and Local Antidiscrimination Policies for Gays and Lesbians", *Journal of Policy Analysis and Management*, vol 17, s 658-686.

Plug, E och P Berkhout (2004), "Effects of Sexual Preferences on Earnings in the Netherlands", *Journal of Population Economics*, vol 17, s 117-131.

Plug, E och P Berkhout (2008), "Sexual Orientation, Disclosure and Earnings", IZA Discussion Paper 3290, IZA, Bonn.